

*Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 6/2025/2026
Rady Pedagogicznej Liceum Ogólnokształcącego im. Armii Krajowej w Białobrzegach
z dnia 28 sierpnia 2025 roku*

PROGRAM WYCHOWAWCZO - - PROFILAKTYCZNY

**LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. ARMII KRAJOWEJ
W BIAŁOBRZEGACH**

ROK SZKOLNY 2025/2026

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Liceum Ogólnokształcącym im. Armii Krajowej w Białobrzegach oparty jest na hierarchii wartości rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego. Jest spójny ze statutem szkoły. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych określonych w programie jest ścisła współpraca poszczególnych organów szkoły i całej społeczności szkolnej. Program uwzględnia zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Zadaniem szkoły, obok funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego ucznia oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. W procesie wychowania nauczyciele współpracują z rodzicami. Wychowanie i kształcenie stanowią w pracy szkoły integralną całość. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie rozwoju uczniów ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawach programowych. Niniejszy szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły. Niniejszy program oparty jest na diagnozie środowiska szkolnego.

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72),
- Powszechna deklaracja praw człowieka,
- Konwencja o prawach dziecka,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1449),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1798 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz.

1939),

- ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 917 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1534),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2572 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 1755 z późn.zm.),
- rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2023 r. poz. 314),
- rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 sierpnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2023 r. poz. 1755),
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019),
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 6 marca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2025 r. poz. 382),
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 21 lipca 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2025 r. poz. 1035),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325),
- Krajowy Plan Działań Przeciwno Handlowi Ludźmi na lata 2025–2027, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 19 marca 2025 r.

Misja i wizja liceum:

- tworzenie uczniom warunków do zdobywania wiedzy na najwyższym poziomie merytorycznym i metodycznym,
- wprowadzanie młodych ludzi w różnorodne dziedziny życia i nauki zgodnie z ich indywidualnymi preferencjami i zdolnościami,
- przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój,
- przygotowanie uczniów do świadomego i odpowiedzialnego udziału w życiu publicznym,
- wpajanie zasad poszanowania godności drugiego człowieka, pracy na rzecz społeczeństwa,
- rozwijanie postaw patriotycznych i traktowania dorobku historyczno-kulturowego Polski oraz dziedzictwa cywilizacyjnego Europy jako podstawy nowoczesnej edukacji,
- kształtowanie postaw tolerancji, akceptacji, wrażliwości i empatii oraz dbałości o wartości moralne,
- przygotowanie absolwenta szkoły do wyboru właściwej dla siebie drogi życiowej.

Sylwetka absolwenta szkoły**Sfera fizyczna**

Absolwent liceum to człowiek rozwijający swoje pasje, umiejętnie dbający o swoje zdrowie. Świadomy wymagań organizmu, wie, co jest dobre i zdrowe dla niego. Jest świadomy zagrożeń związanych z niezdrowym trybem życia, stosowaniem używek oraz innymi zachowaniami ryzykowanymi. Potrafi mądrze zarządzać czasem wolnym i aktywnie wypoczywać. Zwraca uwagę na profilaktykę, zachowania prozdrowotne, wie, gdzie szukać pomocy i wsparcia w razie problemów. Racjonalnie organizuje swój czas, zna zasady higieny umysłowej.

Sfera psychiczna

Absolwent liceum kontroluje emocje w kontaktach z innymi ludźmi, radzi sobie z negatywnymi emocjami, rozwiązuje problemy w twórczy sposób. Jest asertywny i zarządza emocjami. Zachowuje równowagę emocjonalną, dzięki czemu nie podejmuje decyzji pochopnie, lecz odpowiedzialnie. Wie, jak radzić sobie z trudnymi sytuacjami i jak zachować równowagę emocjonalną. Jest empatyczny, opanowany i wrażliwy. Prezentuje właściwe postawy wobec siebie i innych. Zna rolę inteligencji emocjonalnej i jej wpływ na kontakty z innymi ludźmi. Trafnie rozpoznaje emocje u innych ludzi. Nie wstydzi się własnych lęków i obaw. Ma świadomość swoich możliwości i korzyści w aspekcie rozwoju osobistego i planów na przyszłość.

Sfera społeczna

Absolwent jest gotowy do podejmowania różnych ról społecznych, przygotowany do dorosłego życia. Jest samodzielny, systematyczny, potrafi sam motywować się do nauki. Jest pozytywnie nastawiony do nauki, szkoły i dalszej edukacji. Cechuje się otwartością na kreatywną współpracę i współdziałanie z innymi, jest świadomy roli i miejsca rodziny w życiu jednostki i społeczeństwa. Zdobywa wiedzę we współpracy z nauczycielami. Jest pilnym uczniem, kontroluje własny proces nauczania. Czuje się odpowiedzialny za ten proces. Zna zagrożenia, jakie niesie za sobą współczesny świat – zarówno te realne, jak i wirtualne. Potrafi prawidłowo i skutecznie wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne, w szczególności krytycznie oceniać treści publikowane w Internecie i mediach społecznościowych. Posiada wszechstronną wiedzę, zna fakty i dobrze je interpretuje. Jest świadomym odbiorcą i takie też decyzje podejmuje. Wie, jak zaspokajać swoje potrzeby, i zna kwestie dotyczące własnego bezpieczeństwa. Dostrzega zmiany zachodzące w społeczeństwie, zdaje sobie sprawę ze znaczenia dóbr, szczególnie dóbr niematerialnych.

Sfera duchowa

Absolwent kieruje się mądrością, szczerością, dobrem i odpowiedzialnością. Jest ciekawy świata, posługuje się językami obcymi. Cechuje go empatia, serdeczność, współczucie i tolerancja. Docenia dobra kultury i sztuki. Wie, czym są kanon i założenia edukacji klasycznej, sięga do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy. Jest otwarty na problemy innych, sumiennie pomaga innym w potrzebie. Ceni życie rodzinne i towarzyskie. Jest patriotą, ceni wartości wywiedzione z polskich tradycji. Kulturuje pamięć o przodkach. Docenia wartości w życiu, takie jak prawda, dobro i piękno, we wszystkich aspektach życia. Z powagą i rozsądkiem przygotowuje się do przyszłych ról rodzinnych i zawodowych. Jest zaangażowany w życie społeczne, ceni rodzinę i jej wartości. Akceptuje inne osoby i integruje się z nimi. Udziela pomocy i wsparcia uczniom ukraińskim, jest świadomym obywatelem. Myśli twórczo i dynamicznie kreuje swoją przyszłość. Przygotowuje się do zawodu, wybierając studia wyższe. Wyraża się z szacunkiem o rodzinie, kraju i ojczyźnie, uczestniczy w wydarzeniach lokalnych i krajowych.

Cele szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie polegające na wspieraniu każdego ucznia w rozwoju oraz profilaktyka, rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Celem działań wychowawczych szkoły jest:

- promowanie i rozwijanie u uczniów nawyków i zachowań związanych z odżywianiem, stylem życia i wyborem produktów, które pozytywnie wpływają na zdrowie,
- rozwijanie umiejętności intrapsychicznych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniami świata,

- budowanie odporności na potencjalne zagrożenia.

Wychowanie ma na celu wspieranie ucznia w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej, społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt 3 ustawy – Prawo oświatowe).

Działania wychowawcze określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- tworzenie spójnego środowiska wychowawczego, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla ucznia, w którym nauczyciele wspierają ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa,
- kształtowanie u uczniów postaw empatii, kreowanie postawy współpracy i pomocy – reagowania na potrzeby innych,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, przez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym oraz zaangażowaniu w działalność podmiotów współpracujących ze szkołą,
- kształtowanie kultury osobistej, przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów,
- kształtowanie poczucia dumy narodowej, kultywowanie wiedzy o przodkach, w tym lokalnego patriotyzmu,
- rozwijanie poczucia samorządności, aktywności na rzecz szkoły oraz osób potrzebujących pomocy – przygotowanie do życia w społeczeństwie demokratycznym,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy ochrony i profilaktyki zdrowia psychicznego młodzieży,
- rozwijanie poczucia obowiązkowości.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Działania profilaktyczne określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole poprzez odpowiedni klimat szkoły,
- kształtowanie tolerancji i integracja wszystkich uczniów w szkole,
- wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji,

- realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych programów zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (zgodnie z ustawą – Prawo oświatowe) nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Diagnoza potrzeb uczniów

Diagnozę przeprowadzono za pomocą, np.:

- ankiet dla uczniów i rodziców,
- ustrukturyzowanych rozmów z grupami uczniów czy rodziców,
- wywiadów i konsultacji przeprowadzanych z uczniami i rodzicami.

W diagnozie potrzeb uwzględniono również:

- wnioski z obserwacji nauczycieli i specjalistów,
- podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026,
- wnioski z ewaluacji poprzednich programów wychowawczo-profilaktycznych.

Na podstawie pogłębionej analizy i syntezy danych uzyskanych z wyżej wymienionych źródeł została postawiona diagnoza potrzeb i problemów szkolnych. W jej wyniku rozpoznano kluczowe problemy występujące w szkole, które należy uwzględnić w pracy profilaktyczno-wychowawczej szkoły, podejmując działania:

- realizacji zajęć pogłębiających odpowiedzialność uczniów za podejmowane decyzje,
- integracji społeczności klasowej i szkolnej – zwiększając umiejętności uczniów w zakresie budowania satysfakcjonujących relacji,
- zwiększania zaangażowania wychowawców w szkolną i rodzinną sytuację swoich uczniów,
- kształtowania postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji,
- ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego młodzieży, poprzez zwiększenie dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów, w tym pedagogów specjalnych,
- nagradzania aktywności społecznej uczniów,

- wspomagające wychowawczą rolę rodziny w ochronie i wzmacnianiu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży,
- prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w kształtowaniu krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.

Cele szczegółowe programu na rok szkolny 2025/2026:

Priorytetami działań wychowawczo-profilaktycznych w roku szkolnym 2025/2026 będą:

- 1) Promocja zdrowego trybu życia – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów.
- 2) Wspieranie dobrostanu młodzieży, ich zdrowia psychicznego.
- 3) kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
- 4) Ochrona zdrowia psychicznego młodzieży – profilaktyka zagrożeń.
- 5) Rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego:

- powszechna znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów społeczności szkolnej i współpraca w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków społeczności szkolnej oraz kompetencji organów szkoły (dyrektora, rady rodziców, samorządu uczniowskiego, rady pedagogicznej),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i aktywnego wejścia na rynek pracy,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb i specyfiki).

Działalność wychowawcza

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu ochrony zdrowia ucznia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zintegrowanych działań profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia,
- psychicznej – ukierunkowanej na ochronę i profilaktykę zdrowia psychicznego (poprzez kreowanie środowiska szkolnego prowadzącego do promowania zdrowia psychospołecznego, edukację w zakresie zdrowia psychicznego, interwencje w przypadkach problemów psychologicznych i społecznych, dbanie o dobrą kondycję psychiczną),
- społecznej – skoncentrowanej na kształtowaniu postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji,

- aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości.

Działalność edukacyjna

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu profilaktyki chorób, zachowania reguł sanitarnych. Popularyzowaniu wśród młodzieży pojęcia odpowiedzialności społecznej oraz nabywaniu przez nich wiedzy o najważniejszych przemianach kulturowych, politycznych, społecznych i gospodarczych w Polsce i na świecie po 1945 roku.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzanie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów.
- organizowanie zajęć i warsztatów we współpracy z policją, strażą graniczną lub organizacjami pozarządowymi, dotyczących zagrożeń handlem ludźmi, metod rekrutacji stosowanych przez sprawców oraz zasad bezpiecznego podejmowania pracy w kraju i za granicą.

Działalność informacyjna

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z ochroną i wzmacnianiem zdrowia psychicznego uczniów, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły; wzmacnianiu kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów uczniów. Udostępnianie uczniom, rodzicom i nauczycielom materiałów informacyjnych i poradników opracowanych w ramach Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi.

Działalność profilaktyczna

Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju,
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej i uświadamianie uczniom, że przemoc i agresja są niezgodne z obowiązującymi przepisami i pociągają za sobą szereg sankcji,
- stwarzanie uczniom możliwości ujawniania społecznie pożądanых reakcji, propagowanie wśród uczniów zachowań pożądanых, podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, wskazywanie sposobów wyładowywania pojawiającego się napięcia w sposób bezpieczny oraz aprobowany społecznie,

- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- wzmacnianie postaw asertywnych, umiejętności odmawiania oraz krytycznej oceny ofert pracy, wyjazdów i kontaktów internetowych w kontekście ryzyka handlu ludźmi.

Czynniki chroniące oraz czynniki ryzyka

Zdrowie psychiczne człowieka to zdolność do twórczego rozwoju i samorealizacji, akceptacja i poczucie własnej wartości i tożsamości, zdolność osiągania satysfakcji z życia, realistyczna percepcja rzeczywistości (Pużyński, 1985). Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń, a które jednocześnie zwiększają odporność jednostki na działanie czynników ryzyka. Są to wspierające relacje z rodziną, przyjaciółmi, wsparcie płynące ze środowiska lokalnego i miejsca zamieszkania oraz czynniki osobowościowe wynikające z funkcjonowania w grupie rówieśniczej, a także zaangażowanie religijne.

Do najważniejszych czynników chroniących należą:

- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracji edukacyjnych,
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości, optymizm i pogoda ducha,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- kompetencje społeczne (umiejętności interpersonalne, asertywność, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, współpraca w grupie, umiejętność rozwiązywania problemów, porozumiewanie się itd.),
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów).

Priorytety procesu wychowawczo-profilaktycznego

Wychowanie jest relacją wychowawcy (m.in. rodzica, nauczyciela, koleżanki lub kolegi) oraz wychowanka. Wychowawca tworzy warunki do rozwoju, wychowanek korzysta z warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

Profilaktyka to wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, to ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka zaburzających prawidłowy rozwój i dezorganizujących zdrowy styl życia oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które temu rozwojowi sprzyjają, a także umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Aby uczeń osiągnął pełną dojrzałość, należy oddziaływać w czterech sferach:

- fizycznej (ochrona zdrowia),
- psychicznej (odpowiedzialność),
- społecznej (integracja, akceptacja, tolerancja, kultura, normy społeczne),

- duchowej (system wartości, poczucie sensu życia),
- sfera psychiczna: rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, kształtowanie osobowości poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych, przygotowanie uczniów do samodzielności w myśleniu i działaniu oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczenie pozytywnego myślenia, radzenia sobie z negatywnymi emocjami, rozwiązywania problemów w twórczy sposób,
- sfera społeczna: przygotowanie uczniów do dorosłego życia poprzez wskazywanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego szansami i zagrożeniami (w tym w cyberprzestrzeni), kształtowanie otwartości na kreatywną współpracę, integrację i współdziałanie z innymi, uświadamianie roli i miejsca rodziny w życiu jednostki i społeczeństwa, a także wspomaganie środowiska rodzinnego,
- sfera fizyczna: dostarczanie uczniom, rodzicom i nauczycielom informacji na temat ochrony zdrowia, w tym psychicznego, oraz zagrożeń dla zdrowia (np. epidemicznych), kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych,
- sfera duchowa: pomoc w osiągnięciu dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji, pomoc w dokonywaniu właściwych wyborów.

Proces wychowania łączy się z profilaktyką uniwersalną, czyli kombinacją działań, strategii i przepisów zmierzających do zapobiegania, eliminowania oraz redukcji potencjalnych czynników ryzyka. Dla osób wymagających działań dodatkowych organizowane będą działania profilaktyczne o charakterze specjalistycznym (profilaktyka selektywna oraz profilaktyka wskazująca).

SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE

(wynikające z diagnozy) oraz uwzględniające priorytety MEN na rok szkolny 2025/2026

- 1. Promocja zdrowego trybu życia – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów.**
 - 1) Propagowanie wiedzy na temat zdrowia i profilaktyki prozdrowotnej.
 - 2) Propagowanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa.
 - 3) Propagowanie zdrowych nawyków żywieniowych.
 - 4) Uświadomienie uczniom zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
 - 5) Zapobieganie nałogom i uzależnieniom.
 - 6) Zmiana obiegowych przekonań na temat środków psychoaktywnych.
 - 7) Podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska.
 - 8) Rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, odporności, nauka udzielania pierwszej pomocy.
- 2. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego:**
 - 1) Działania edukacyjne, profilaktyczne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych:
 - a) prowadzenie zajęć edukacyjnych na temat zdrowia psychicznego, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania emocji i budowania zdrowych relacji,
 - b) rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami,
 - c) propagowanie zajęć pozalekcyjnych, olimpiad i konkursów przedmiotowych,
 - d) wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości.
 - 2) Rozwijanie zdolności samooceny: samoakceptacji i samokrytycyzmu, oraz zdolności samokontroli, opanowania ekspresji własnych uczuć i emocji.
 - 3) Tworzenie warunków sprzyjających rozwijaniu samodzielności uczniów.

- 4) Zwiększanie aktywności społecznej uczniów na rzecz szkoły – poprawa frekwencji na zajęciach lekcyjnych – zapobieganie wagarom i zachowaniom ryzykownym.
 - 5) Uwrażliwianie na kulturę języka i kulturalne zachowanie.
 - 6) Kształtowanie empatycznych zachowań i wrażliwości na potrzeby innych poprzez propagowanie idei wolontariatu.
 - 7) Wspieranie procesu kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych uczniów oraz kluczowych kompetencji niezbędnych do poruszania się na rynku pracy poprzez m.in. wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) bezpiecznego poruszania się w sieci,
 - b) krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie,
 - c) promowania higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijania umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.
- 3. Kształtowanie postaw społecznych i obywatelskich, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych:**
- 1) Kształtowanie postaw obywatelskich oraz umiejętności pozwalających na zaangażowanie w sprawy publiczne:
 - a) tolerancja,
 - b) szacunek dla innych – dla różnorodności,
 - c) odpowiedzialność za swoje czyny i ich wpływ na otoczenie,
 - d) solidarność – poczucie wspólnoty i chęć niesienia pomocy innym.
 - 2) Rozwijanie umiejętności obywatelskich:
 - a) poznawanie funkcjonowania społeczeństwa, mechanizmów demokratycznych i zjawisk społecznych,
 - b) analizowania informacji, formułowania opinii i argumentowania.
 - c) aktywne angażowanie się w sprawy lokalne, regionalne i globalne tj. praca w zespole, rozwiązywanie konfliktów i podejmowanie decyzji w grupie; udział w projektach obywatelskich, np. organizowanie akcji charytatywnych; sprzątanie okolicy; wolontariat; udział uczniów w debacie i dialogu – kształtowanie umiejętności prowadzenia dyskusji, wyrażania opinii i szanowania zdania innych; organizacja spotkań z przedstawicielami władz: umożliwienie uczniom kontaktu z osobami zaangażowanymi w życie publiczne i poznania funkcjonowania instytucji państwowych
- 4. Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – profilaktyka zagrożeń:**
- 1) Budowanie pozytywnych relacji.
 - 2) Rozwijanie umiejętności społecznych.
 - 3) Edukacja na temat przemocy.
 - 4) Wczesne reagowanie na sygnały przemocy.
 - 5) Wsparcie dla ofiar.
- 5. Kształtowanie postaw patriotycznych:**
- 1) Odpowiedzialność za region i ojczyznę.
 - 2) Dbłość o bezpieczeństwo własne i innych.
 - 3) Edukacja historyczna i kulturowa, przestrzeganie prawa i zasad współżycia społecznego.
- 6. Kontynuacja działań związanych z rozwijaniem u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych poprzez:**
- 1) Naukę aktywnego słuchania (zachęcanie uczniów do uważnego wsłuchiwania się w to, co mówią inni).

- 2) Prowadzenie rozmów o emocjach (omawianie uczuć oraz emocji, zarówno własnych, jak i innych ludzi).
- 3) Wspólne działania – angażowanie nastolatków w wolontariat lub działania charytatywne, które pozwalają im zobaczyć świat z perspektywy innych.

SZCZEGÓŁOWY HARMONOGRAM DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

Wykaz działań podejmowanych w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego:

Cele ogólne	Nazwa działania	Osoby odpowiedzialne
Realizowanie zadań mających na celu promocję zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych, wspieranie aktywności fizycznej uczniów (trzeci kierunek polityki oświatowej państwa)	Realizacja działań określonych w podstawach programowych przedmiotu „Edukacja zdrowotna” oraz przedmiotu Wychowanie fizyczne.	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego, biologii, pielęgniarka, psycholog, pedagog, pedagog specjalny,
	Realizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania młodzieży zdrowym trybem życia i aktywnością ruchową.	
	Udział w zajęciach dodatkowych rozwijających sprawność fizyczną (zajęcia pozalekcyjne, lekcje WF).	
	Realizacja ogólnopolskich i regionalnych programów edukacyjnych i profilaktycznych.	
	Przygotowywanie młodzieży do startu w konkursach na temat ochrony zdrowia i zdrowego odżywiania.	
	Promowanie zrównoważonych form spędzania wolnego czasu.	wychowawca, nauczyciele wychowania fizycznego, pielęgniarka, psycholog, pedagog, pedagog specjalny
	Planowanie i prowadzenie zajęć wychowania fizycznego adekwatnie do potrzeb uczniów i ich zainteresowań – doskonalenie sprawności ruchowej uczniów.	wszyscy nauczyciele
	Prowadzenie zajęć metodami aktywizującymi mającymi na celu kształtowanie zachowań służących zdrowiu.	nauczyciele poszczególnych przedmiotów
	Organizowanie spotkań uczniów z lekarzami, farmaceutami, pracownikami naukowymi zajmującymi się zdrowiem i profilaktyką	wychowawcy klas, pedagog

	zdrowotną	
	Objęcie opieką psychologiczno-pedagogiczną uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Konsultacje z pedagogiem i psychologiem	nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog
Rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych poprzez naukę aktywnego słuchania (zachęcanie uczniów do uważnego wsłuchiwania się w to, co mówią inni), prowadzenie rozmów o emocjach (omawianie uczuć oraz emocji, zarówno własnych, jak i innych ludzi), czynienie dobra	Organizowanie zajęć, na których uczeń ma możliwość stawiania pytań, analizowania zachowań, wymiany poglądów na temat tego, czym jest empatia, wrażliwość na potrzeby innych czynienie dobra, współpraca.	wychowawcy klas, pedagog szkolny, opiekun samorządu szkolnego
	Kształtowanie umiejętności pomagania innym. Działalność wolontariatu, działalność samorządowa. Dbanie o respektowanie postulatów samorządu uczniowskiego. Zwrócenie uwagi na uczciwość i szacunek, tolerancję i pomoc innym. Poszanowanie pracy innych (ściąganie, wagary, przestrzeganie praw autorskich). Zajęcia i warsztaty z zakresu: asertywności i komunikacji, pełnienia ról w grupie, reagowania na agresję, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, umiejętności samooceny, zajęcia integracyjne. Promowanie postaw prospołecznych, zajęcia profilaktyczne w formie warsztatowej – „Jak wspomagać osobę chorującą na depresję”.	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, opiekun samorządu szkolnego
Wzmacnianie pozytywnego klimatu szkoły, dbałość o relacje oparte na szacunku oraz współpracy w zespole	Integrowanie młodzieży w klasach	wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów
Profilaktyka zagrożeń	Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: – omawianie zagrożeń związanych z życiem i zdrowiem, przemocą i krzywdzeniem nieletnich, z przemocą rówieśniczą, przemocą w rodzinie, cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych, – spotkania z przedstawicielami policji,	wychowawcy, przedstawiciele policji, pedagog

	– „Co to jest stalking – jak sobie z nim radzić?”, – „Co to jest cyberprzemoc – jak sobie z nią radzić?”, – kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.	
	Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog
	Pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą – respektowanie przez uczniów zbioru zasad obowiązujących w szkole.	wychowawcy
	Stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania.	wychowawcy, nauczyciele
Kontynuacja działań promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci, rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie	Bezpieczeństwo w Internecie – kształtowanie u uczniów umiejętności stosowania zasad ochrony osobistej, ochrony danych, ochrony tożsamości cyfrowej, krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych, naturalnego i odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznych.	wychowawcy, nauczyciele przedmiotu
	Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej w zakresie bezpiecznego korzystania z Internetu, kształtowanie krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Pogadanki na temat krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych oraz negatywnego wpływu spędzania czasu wolnego przed komputerem.	wychowawcy, nauczyciele przedmiotu
Psychoedukacja młodzieży	Rozwijanie potencjału intelektualnego poprzez wykorzystywanie nowoczesnych technik uczenia się.	dyrektor, wszyscy nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog
	Rozwijanie uzdolnień i talentów uczniów.	dyrektor, wszyscy nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog
	Promowanie postaw uczniów ukierunkowanych na życzliwość, serdeczność, empatię (wzajemne	dyrektor, wszyscy nauczyciele,

	rozumienie i emocjonalne współuczestnictwo).	wychowawcy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog
	Właściwe i sprawne realizowanie potrzeb psychicznych oraz społecznych.	wychowawcy klas, pedagog szkolny, pedagog specjalny
	Formy, zasady i metody właściwej komunikacji z ludźmi.	dyrektor, wszyscy nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog
Wspieranie dobrostanu młodzieży i ich zdrowia psychicznego	Prowadzenie zajęć edukacyjnych na temat zdrowia psychicznego, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania emocji i budowania zdrowych relacji. Propagowanie zajęć pozalekcyjnych, olimpiad i konkursów przedmiotowych. Zwiększanie aktywności społecznej uczniów na rzecz szkoły – poprawa frekwencji na zajęciach lekcyjnych – zapobieganie wagarom i zachowaniom ryzykownym.	wychowawcy, pedagog, psycholog
Kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych	Rozwijanie u uczniów poczucia tożsamości narodowej, zaangażowania w życie społeczne oraz odpowiedzialności za dobro wspólne. Dbanie o dobre imię szkoły - reprezentowanie szkoły. Zapoznanie z dziedzictwem kulturowym – poznawanie historii, tradycji i wartości narodowych, symboli państwowych, a także kultury i sztuki polskiej. Udział w obchodach świąt państwowych, rocznic historycznych i innych wydarzeniach o charakterze patriotycznym. Wspieranie polskiej kultury: promowanie polskiej muzyki, literatury, filmu i innych przejawów kultury.	zespół ds. promocji szkoły, samorząd uczniowski, klub wolontariatu
Wartości, normy, wzory zachowań – kultura – dbanie o klimat szkoły	Promowanie norm i wartości. Kultywowanie tradycji i obyczajów szkoły.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog

Działania profilaktyczne	Promocja postaw: empatii, życzliwości i współpracy, odpowiedzialności społecznej, tolerancji i szacunku dla różnorodności. Przeciwdziałanie objawom agresji, nietolerancji, dyskryminacji – organizacja pogadanek. Właściwe i sprawne realizowanie potrzeb psychicznych oraz społecznych ucznia	wszyscy nauczyciele, pedagog, psycholog
Kształtowanie świadomości zagrożeń związanych z handlem ludźmi	Uwzględnienie tematu w godzinach wychowawczych (min. 1 raz w roku).	wychowawcy klas
	Organizacja spotkań z ekspertami: z Policją, Strażą Graniczną, fundacjami.	pedagog, wychowawcy, dyrekcja
	Wprowadzenie tematu do WOS	nauczyciel WOS
Edukacja uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z ofert pracy, internetu i podróży	Warsztaty nt. podejrzanych ofert pracy i zagrożeń online.	pedagog, wychowawcy, zaproszeni specjaliści
Podnoszenie świadomości kadry pedagogicznej	Szkolenia dla nauczycieli i wychowawców - Warsztaty wewnątrzszkolne, materiały MSWiA, ORE.	pedagog szkolny
Współpraca z instytucjami i organizacjami	Nawiązanie partnerstwa - wspólne projekty, szkolenia, konsultacje.	dyrekcja, pedagog, psycholog
Prowadzenie kampanii informacyjnych	Umieszczenie materiałów informacyjnych w szkole - plakaty, ulotki, numery alarmowe.	pedagog, samorząd uczniowski
Wzmocnienie ochrony uczniów narażonych na handel ludźmi	Monitorowanie sytuacji uczniów w grupie ryzyka – organizacja wsparcia.	pedagog, psycholog, wychowawcy, dyrekcja

Ewaluacja zadań szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego wykonywana jest corocznie w czerwcu. Oparta jest na badaniu społeczności szkolnej w zakresie realizacji założonych celów. Do przeprowadzenia ewaluacji przygotowano ankiety skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Formy ewaluacji:

- obserwacja i ocena zachowań uczniów,
- rozmowy z nauczycielami, rodzicami, uczniami,
- wywiady szkolne, rodzinne, rówieśnicze,
- diagnozowanie aktywności uczniów i ich zainteresowania oferowanymi zajęciami,
- analiza działań podejmowanych we współpracy ze specjalistycznymi placówkami wspomagającymi szkołę i rodzinę w realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego.

Program dostosowany jest do potrzeb uczniów i rodziców, które są uprzednio rozpoznane i zdiagnozowane.